

Revisionsrapport grundläggande granskning 2024

Valnämnden

Revisionskontoret 2025-02-24

DNR KS9- 2024-26

Innehåll

Inledning.....	4
Syftet.....	4
Metod.....	4
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?.....	6
Granskning av internbudget och verksamhetsplan.....	6
Granskning löpande uppföljning och rapportering.....	7
Systematisk intern kontroll och riskhantering.....	8
Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?.....	10
Måluppfyllelse för verksamhetsmål.....	10
Granskning av verksamhetsberättelsen.....	10
Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?.....	12
Måluppfyllelse för ekonomi.....	12
Underlag för sammanfattande bedömning.....	13
interna styrningen, uppföljningen och kontroll.....	13
Bedömning verksamhet.....	13
Bedömning ekonomi.....	14
Sammanfattande Bedömning.....	15
Rekommendationer.....	15
Bilaga Måluppfyllelse.....	16

Inledning

Av kommunallagen 12 kap och god revisionssed följer att kommunens revisorer årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Nämnderna och styrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Sakkunniga från revisionskontoret genomför den grundläggande granskningen av valnämnden. Arbetet har utförts av Peter Alexandersson, Linnéa Milered och Martin Nyman på revisionskontoret i enlighet med av kommunrevisionens beslutade projektplan 2024-06-13.

Syftet

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge revisorerna ett underlag till uttalande i en årlig revisionsberättelse. Granskningen ska besvara om nämndens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

1. Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamhet och ekonomi varit tillräcklig?
2. Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
3. Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Metod

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen omfattar

1. Styrning, kontroll och åtgärder
2. Måluppfyllelse för verksamheten
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Granskningen bedrivs under hela året genom att ta del av dokument och flödet av information. Avstämning i granskningsarbetet har redovisats till revisorerna utifrån verksamhetens delrapportering per den 31 august.

Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskning av internbudget och verksamhetsplan

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Är beslutad internbudget förenlig med reglementet och kommunens budget?	Ja	Verksamhetsbeskrivningen i internbudgeten stämmer överens med reglementet. Budgetbeloppet i internbudgeten är i överensstämmande med kommunens budgetbeslut.
Har nämnden tagit fram nämndmål och tydligt angivit det förväntade resultatet och vad som ska uppnås?	Ja	Nämnden följer upp nämndmålen genom indikatorer. Riktningssvärde finns för alla nämndindikatorer. 4 nämndmål. 0 nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag 12 kommungemensamma
Innehåller internbudgeten en redovisning av hur tilldelade ekonomiska ramar ska användas?	Ja	I internbudgeten finns en tabell över driftsammandrag med redovisning av hur pengarna fördelas. Fördelningen av medel har gjorts med utgångspunkt i utfallet för valåret 2022. Osäkerhet finns kring storleken på statsbidraget år 2024 (baseras på antal röstberättigade valåret). Oklart om utökat statsbidrag för bl.a. utbildningsinsatser kommer att delas ut.
Beskriver verksamhetsplanen de aktiviteter och handlingsplaner som krävs för att uppfylla inriktningen i nämndens budget med tydligt fokus på mål och uppdrag?	Ja	I verksamhetsplanen framgår det att alla nämndmål har aktiviteter. Aktiviteterna är tydliga och mätbara. Samtliga 12 kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag finns listade i verksamhetsplanen.

Granskning löpande uppföljning och rapportering

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden upprättat årsprognoser för verksamhetens mål- och uppdragsuppfyllelse?	Delvis	Valnämnden tog i delårsrapporten per den 31 augusti upp samtliga mål som nämnden beslutat om i internbudgeten. Det framgår i delårsrapporten att måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån nämndindikatorer, resultat och effekt, samt förvaltnings verksamhetsplan och andra genomförda eller planerade aktiviteter. Prognosen för måluppfyllelsen visar att 3 mål uppnås och 1 uppnås delvis. En redovisning lämnas av ett kommungemensamt uppdrag. I internbudgeten har nämnden angivit 12 kommungemensamma uppdrag. Det redovisade strategiska utvecklingsuppdraget uppges vara genomfört.
Vidtas tydliga korrigerande åtgärder vid bristande mål- och uppdragsuppfyllelse?	Ej aktuellt	Nämnden redovisar inte några större brister i måluppfyllelsen.
Är resultatet för mål- och uppdragsuppfyllelse 2024 i överensstämmelse med det prognostiserade utfallet i delårsrapporterna?	Ja	Måluppfyllelsen stämmer överens med det prognostiserade utfallet i delårsrapporten den 31 augusti 2024. Vi noterar att en redovisning lämnas för ett kommungemensamt utvecklingsuppdrag i verksamhetsberättelsen och uppföljningen. För de övriga uppdrag som nämnden angivit i sin internbudget lämnas ingen redovisning.
Har nämnden upprättat årsprognoser för ekonomin?	Ja	Prognos 31 mars +/- 0 Prognos 31 augusti - 500 tkr (orsak ökade transport och sorteringskostnader)
Vidtar nämnden tydliga korrigerande åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Nej	Nämnden uppger att underskottet inte får några konsekvenser för verksamheten eller måluppfyllnad på helåret, men ger en indikation om att en avvägning behöver göras mellan ambitionsnivå och ekonomiska satsningar inför de allmänna valen 2026.
Har nämnden följt upp genomförandet av åtgärdsplaner?	Ej tillämpligt	Nämnden saknar åtgärdsplaner

Har nämnden en styrning och uppföljning som säkerställer att verksamheten bedrivs effektivt?	Ja	Av delårsrapport och budget framgår att verksamheten anpassas utifrån de givna resurserna för optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster (utifrån budget och uppdrag). 3 mål av 4 uppnås och 1 uppnås delvis. Nämnden prognostiserar ett negativt resultat. Resultatet för 2024 blev ett positivt resultat. Nämnden framför att avvägning kan behövas för göras mellan ambitionsnivå och ekonomiska satsningar inför de allmänna valen 2026. Nyckeltal och jämförelser med andra kommuner saknas.
Är resultatet för ekonomin 2024 i överensstämmelse med det prognostiserade resultatet i delårsrapporterna?	Nej	I delårsrapporten per den 31 augusti prognostiserades ett underskott på - 500 tkr till följd av ökade transport- och sorteringskostnader. Resultatet i verksamhetsberättelsen visar ett överskott på ca 445 tkr, detta motiveras med lägre personal- och konsultkostnader för valnämnden än man budgeterat för. Prognos 31 mars +/- 0 Prognos 31 augusti - 500 tkr (orsak ökade transport och sorteringskostnader) Resultat 2024: 445 tkr (lägre kostnader för personal- och konsultkostnader)

Systematisk intern kontroll och riskhantering

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?	Ja	Beslut 2023-09-21 § 20. Internkontrollplanen ingår som bilaga till kommunstyrelsens internbudget. För att tydliggöra ansvaret kan internkontrollplanen vara en enskild beslutspunkt när beslut internbudget fattas.
Har nämnden tagit del av en riskanalys som underlag för kontroller eller riskhantering inom väsentliga områden?	Delvis	Av internkontrollplanen framgår en risk- och konsekvensbedömning för respektive kontrollmoment. Av beslutet framgår inte om det funnits en riskbruttolista som legat till grund för internkontrollplanen vid sammanträdet.

Finns det en beskrivning av organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll?	Ja	I internkontrollplan beskrivs nämndens delaktighet i internkontrollarbetet. Där framgår att hela nämnden är ansvarig för den interna kontrollen och när uppföljning ska ske. Nämnden beslutar om den interna kontrollen förvaltningen lägger fram förslag till kontroller. Av planen framgår att det upprättas en förvaltningsintern förteckning med specificerade aktiviteter kopplade till nämndbeslutad internkontrollplan. I förteckningen framgår mer exakt hur och när kontrollmomenten ska genomföras samt utsedd kontrollansvarig.
Följer nämnden kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen och dess förvaltning?	Delvis	Enligt kommunens handbok för intern kontroll ska planen innehålla kontrollmoment inom följande områden: <ul style="list-style-type: none"> • Verksamhet och organisation • Personal • Ekonomi • Administration • Oegentligheter, mutor och jäv Planen innehåller kontroller inom verksamhet och organisation. Kontroll av övriga områden saknas. Det framgår inte av planen varför dessa inte ingår. Av handboken framgår också att det av internkontrollplanen ska framgå kontrollmetod och vem som är ansvarig för kontrollen. Detta saknas i internkontrollplanen.
Återrapporteras den interna kontrollen löpande?	Ja	Av internkontrollplanen framgår att i samtliga delårsrapporter ska arbetet med internkontrollplanen redovisas. Återrapportering av arbetet med intern kontroll görs i delårsrapporten per 31 augusti. I delårsrapporten per den 31 mars saknas en återrapportering.
Har nämnden följt upp internkontrollplanen?	Ja	Internkontrollrapporten (beslutad 2025-02-13) följer nämndens internkontrollplan, vi noterar att den på samma sätt som planen enbart innehåller kontrollmoment inom området verksamhet och organisation. Vi noterar också att ett kontrollmoment i rapporten formuleras på ett annat sätt än det görs i planen.
Åtgärdas brister som framkommit av den interna kontrollen?	Ja	Nämnden uppmärksammade brister kring nycklar, lås och larm i 9 stycken kommunägda vallokaler. Planerad åtgärd inför valet 2026 är att involvera utbildningsförvaltningen (som agerat lokalförsörjare i dessa fall) ytterligare i arbetet med vallokaler.

Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Måluppfyllelse för verksamhetsmål

Granskning av verksamhetsberättelsen

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Ja	<p>Nämnden gör bedömningen att 3 av 4 mål uppnås och att 1 mål delvis uppnås. Revisionskontoret delar bedömningen.</p> <p>Nämnden bedömer nämndmålet: <i>Skapa förutsättningar för att valet ska bli en kommunal angelägenhet i form av ökad samverkan mellan nämnders verksamheter</i> som delvis uppnått</p> <p>Nämndens bedömning baseras på nämndens riktning i förhållande till den angivna nämndindikatorn, målets formulering och att de haft en ökad samverkan internt kopplat till valet. Nämnden skriver att det finns ett stort behov av att förbättra det kommuninterna samarbetet när det gäller att få fram vallokaler som är ändamålsenliga för ett val och när det gäller tillträde och logistik kring de befintliga lokalerna. Vi noterar att valnämnden inte har egna lokaler och är beroende av kommunens förvaltningar kopplat till lokalförsörjningen. Nämnden har det operativa ansvaret att genomföra val vilket också inkluderar att fatta beslut om, och ordna vallokaler.</p>

Har nämnden genomfört de kommunövergripande och nämndspecifika uppdragen?	Delvis	I internbudgeten redovisas för 12 kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag. I nämndens verksamhetsberättelse och uppföljning av verksamhetsplanen redovisas enbart 1 av dessa strategiska utvecklingsuppdrag. Detta är genomfört.
Har indikatorerna följts upp?	Ja	Samtliga nämndindikatorer som presenteras i internbudgeten har följts upp i verksamhetsberättelsen.
Ger avrapporteringen läsaren (kommunfullmäktige) rimliga förutsättningar att bedöma måluppfyllelsen?	Ja	Måluppfyllelsen grundas på en sammanvägd bedömning utifrån resultat och effekter samt förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och andra genomförda eller planerade aktiviteter. Utifrån hur måluppfyllelsen är formulerad är det svårt att bedöma måluppfyllelsen. Eftersom nämnden inte på förhand angivit vilka resultat, effekter samt andra planerade eller genomförda aktiviteter som ska utföras eller uppnås förutom nämndindikatorerna och det som angivits i verksamhetsplanen. Trots detta bedömer vi att nämnden har gjort tydligt varför man har kommit fram till det resultat man har i sin verksamhetsberättelse. Vi noterar att de till stor del utgått utifrån nämndindikatorerna.
Har verksamhetsplanen genomförts?	Ja	Nämnden redovisar i uppföljningen till sin verksamhetsplan att merparten av de planerade aktiviteterna är genomförda.

Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Måluppfyllelse för ekonomi

Granskning av verksamhetsberättelsen

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden uppnått budgeten för verksamheterna i internbudgeten?	Ja	Vi noterar att nämnden har en positiv budgetavvikelse om 445 tkr och att det prognostiserade utfallet per 31 augusti var en negativ avvikelse om 500 tkr.
Förklaras avvikelser?	Ja	Nämnden förklarar avvikelsen mot budget men vi noterar också att det prognostiserade utfallet avviker i en helt annan riktning än det faktiska utfallet. Valnämnden bedömer att resultatet för 2024 inte påverkar internbudget och verksamhet 2025.

Underlag för sammanfattande bedömning

interna styrningen, uppföljningen och kontroll

Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Utifrån frågorna/kriterierna ovan bedöms nämnden sammantaget inte helt ha en tillräcklig intern styrning, uppföljning och kontroll.

- Nämnden har beslutat om internbudget och verksamhetsplan som uppfyller kraven enligt reglemente och kommunens budget.
- Nämnden bedöms ha en tillräcklig uppföljningsstruktur. Nämnden har under året följt upp den interna kontrollplanen, ekonomin och verksamheten enligt kommunstyrelsens anvisningar. Vi noterar att nämnden inte har följt upp samtliga strategiska utvecklingsuppdrag enligt internbudget.
- Nämnden har fastställt en internkontrollplan som beskriver åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser. Vi noterar att det av internkontrollplanen framgår en risk- och konsekvensbedömning för respektive kontrollmoment. Det framgår inte om det funnits en riskbruttolista som legat till grund för internkontrollplanen.
- Nämnden har inte vidtagit några åtgärder för att åtgärda brister i budgetföljsamhet. Nämnden har i delårsrapporten per den 31 augusti prognostiserat ett ekonomiskt underskott (-500 tkr).
- Vi noterar att nämnden för 2024 redovisar ett budgetöverskott på 445 tkr i verksamhetsberättelsen, att jämföra med prognostiserat underskott på 500 tkr i delårsrapporten per den 31 augusti.

Bedömning verksamhet

Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Nämnden bedöms inte helt ha genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

- Nämnden bedömer att 3 av 4 mål uppnås och att 1 mål delvis uppnås. Revisionskontoret delar bedömningen.
- Nämnden har inte följt upp alla kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag. I internbudgeten redovisas 12 kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag. I nämndens verksamhetsberättelse och uppföljning av verksamhetsplanen redovisas enbart 1 av dessa strategiska utvecklingsuppdrag. Detta är genomfört.

- Samtliga nämndindikatorer följs upp

Bedömning ekonomi

Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Nämnden bedöms ha genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

- Nämnden visar en positiv budgetavvikelse på 445 tkr.
- Valnämnden bedömer att resultatet för 2024 inte påverkar internbudget och verksamhet 2025.

Sammanfattande Bedömning

Vår bedömning är att nämndens förvaltning delvis skett på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer att nämndens förvaltning skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och med en inte helt tillräcklig intern kontroll.

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?	Delvis	3 av 4 mål uppnås och 1 mål uppnås delvis. 1 uppdrag av 12 har genomförts
Har nämnden genomfört verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?	Ja	Nämnden redovisar en positiv avvikelse jämfört med budget.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen av verksamhet och ekonomi varit tillräcklig?	Delvis	Nämnden prognostiserade i delårsrapport per den 31 augusti en negativ budgetavvikelse på 500 tkr. Nämnden redovisar ett positivt resultat på 445 tkr.

Rekommendationer

Vi rekommenderar nämnden att:

- Redovisa samtliga kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag i enlighet med internbudgeten i verksamhetsberättelsen och i nämndens delårsrapporter. Nämnden bör också bedöma om samtliga uppdrag går att genomföra inom ramen för nämndens uppdrag

Bilaga Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har inom varje målområde beslutat om kommungemensamma och nämndspecifika uppdrag. Nedan redovisas nämndens prognostiserade måluppfyllelse i delårsrapporten, bedömningen enligt verksamhetsberättelsen och vår bedömning av måluppfyllelsen vid årets slut.

Nämndens måluppfyllelse	Nämndens bedömning 2024.08	Nämndens måluppfyllelse 2024	Vår bedömning
Säkerställa att kommunen tillhandahåller tillgänglig och relevant information om hur Europaparlamentsvalet 2024 går till samt var, när och hur röstning sker	Uppnås	Uppnås	Uppnås
Genomföra korrekta, rättssäkra och tillgängliga val	Uppnås	Uppnås	Uppnås
Säkerställa en effektiv och ändamålsenlig valorganisation	Uppnås	Uppnås	Uppnås
Skapa förutsättningar för att valet ska bli en kommunal angelägenhet i form av ökad samverkan mellan nämnders verksamheter	Delvis	Delvis	Delvis